

UTRIP

JUNIJ 2019, ŠTEVILKA 24

PRIHODNOSTI

**VES ČAS GLEDAMO
NAPREJ IN IŠČEMO
NOVE PRILOŽNOSTI**

STABILNA DIVIDENDNA POLITIKA

Kolofon

Odgovorna urednica
Elvira Medved

Glavna urednica
Simona Gorjup

Avtorji člankov
zaposleni v Krki, tovarni zdravil, d. d., Novo mesto (Finančni sektor, Korporativna ekonomika, Marketing, Regija Slovenija, Služba za odnose z javnostmi) in v odvisni družbi Terme Krka

Fotografije
Mitja Božič, Andrej Križ, Krkin arhiv, arhiv Term Krka, Adobe stock

Lektoriranje
Marta Anžlovar, Ksenija Kosem, Nina Štampohar

Tisk
Tiskarna Vek Koper d. o. o.

Naklada
49.200 izvodov

Produkcija
Krka, d. d., Novo mesto
Šmarješka cesta 6
8501 Novo mesto
Slovenija

Poštnina je plačana
pri pošti 8001 Novo mesto.

Publikacijo Utrip prihodnosti ste prejeli, ker ste delničar Krke, d. d., Novo mesto. Krka si v skladu s politiko upravljanja družbe prizadeva za redno in celovito komunikacijo s svojimi delničarji, s katero krepimo Krkino poslovno zgodbo. Krka varuje osebne podatke v skladu z veljavnimi predpisi s področja varovanja osebnih podatkov. Politika družbe o varovanju osebnih podatkov in pravice posameznikov so dostopne na www.krka.si.

Uspešna rast v letu 2018 se nadaljuje v letu 2019

LETO 2018

Predanost inovacijam in razvoju

Novi registrirani izdelki

- 23 izdelkov v 52 farmacevtskih oblikah in jakostih

Vlaganja v raziskave in razvoj

- 130,7 milijona EUR
- 9,8 % prihodkov od prodaje

Ključna naložba

- Razvojno-kontrolni center 4 (Novo mesto): 54 milijonov EUR

Čisti dobiček skupine Krka

- 174 milijonov EUR
- +14 %

Prodaja skupine Krka

- 1 milijarda 331,9 milijona EUR
- +65 milijonov EUR oz. +5 % več kot v letu 2017

Močan tržni položaj in potenciali

Zdravila na recept

- +6 % večja prodaja

Vodilne prodajne regije

- Vzhodna Evropa, Srednja Evropa, Zahodna Evropa
- Najvišja relativna rast: Čezmorska tržišča +11,6 %
- Najvišja absolutna rast (v EUR): Vzhodna Evropa +26,1 milijona EUR

PRVO ČETRLETJE 2019

V znamenju rasti in napredka

Prodaja skupine Krka

- 378,5 milijona EUR
- +41 milijonov EUR oz. +12 % več kot v enakem lanskem obdobju
- 94 % zunaj Slovenije

Čisti dobiček skupine Krka

- 70,3 milijona EUR
- +42 % več kot v enakem lanskem obdobju

Rezultat dolgoletne navzočnosti

Zdravila na recept

- +13 % večja prodaja

Rast v vseh prodajnih regijah

- +16 % Čezmorska tržišča
- +15 % Vzhodna Evropa
- +14 % Zahodna Evropa
- +14 % Jugovzhodna Evropa
- +6 % Srednja Evropa
- +4 % Slovenija

Kazalnika

- EBITDA 26,4 %
- ROE 17,8 %

Celotni poročili o poslovanju Krke v letu 2018 in v prvem trimesečju leta 2019 lahko preberete na www.krka.si.

NAČRTI ZA LETO 2019

- Načrtujemo prodajo v višini 1 milijarde 375 milijonov EUR in dobiček v višini 172 milijonov EUR.
- V Sloveniji in tujini načrtujemo 4 % več zaposlenih.
- Za naložbe, ki bodo namenjene predvsem povečanju in posodobitvi proizvodnih zmogljivosti in razvojno-raziskovalne infrastrukture, bomo namenili 124 milijonov EUR.

- Vodimo stabilno dividendno politiko, ki predvideva, da se za dividende izplača najmanj 50 % čistega dobička skupine Krka ob upoštevanju potreb skupine Krka na področju naložb in prevzemov.
- Če pogoji poslovanja v letu 2019 ne bodo pomembneje odstopali od pričakovanih, si bomo krkaši prizadevali načrte preseči.

VES ČAS GLEDAMO NAPREJ IN IŠČEMO NOVE PRILOŽNOSTI

►SIMONA GORJUP ►FOTO: ANDREJ KRIŽ

Danes, ko se svet spreminja vse hitreje, lahko potrebe trgov obvladujemo le s hitrim odzivanjem in večjo prodajo. Po besedah predsednika uprave in generalnega direktorja Krke Jožeta Colariča bomo rast tržnih deležev in dobre rezultate dosegli le z inovativnimi izdelki, naložbami in širjenjem trgov ter visoko kakovostjo na vseh ravneh delovanja.

KAKŠNA JE KRKA DANES V PRIMERJAVI S ČASOM, KO STE PREVZELI NJENO VODENJE?

Krka je v 65 letih iz majhnega laboratorija zrasla v veliko mednarodno podjetje. Za primerjavo. Leta 2004 smo imeli 470 milijonov EUR prometa, lani pa že 1 milijardo 326,7 milijona EUR. Dobička je bilo takrat 65 milijonov EUR, lani pa 174 milijonov EUR. Zaposlenih je bilo 4700, danes nas je že skoraj 12 500. Leta 2004 smo naredili 4,8 milijarde tablet, kapsul, injekcij itd., lani pa 14,3 milijarde. To pove veliko o Krkinem razvoju.

Če je Krka v novo tisočletje vstopila kot eno od vodilnih farmacevtskih podjetij v srednji in vzhodni Evropi, danes sega v svetovni vrh. Širili smo poslovno mrežo in vzpostavljali proizvodnjo po svetu. Danes smo v šestih prodajnih regijah s 45 podjetji in predstavništvii povezani s kupci in uporabniki naših izdelkov na več kot 70 trgih.

S prevzemom nemške TAD Pharne pred 12 leti smo pomembno okrepili svojo navzočnost na zahodno-evropskem trgu. V tem obdobju so bile ključne naložbe v obrate za proizvodnjo učinkovin, pa tudi strateška povezovanja na področju sinteze ključnih kemikalij in intermediatov. Na rast podjetja sta pomembno vplivali gradnji obrata Noto 2 in tovarne Krka-Rus 2 v Istri v Ruski federaciji ter vlaganja v razvojno-raziskovalno infrastrukturo.

REZULTATI MINULEGA LETA SO ZGOVORNI, SAJ SO NAJBOLJŠI V ZGODOVINI KRKE. KAKO JIH OCENJUJETE?

Leto 2018 je bilo za Krko uspešno. Rezultati nas navdajajo z optimizmom. Celotni prihodki od prodaje so znašali 1 milijardo 331,9 milijona EUR in so se povečali za 5 %. Proizvedli in zapakirali smo rekordno količino zdravil na recept, izdelkov brez recepta in veterinarskih izdelkov, skupaj 14,3 milijarde enot.

KAKŠNE SO NAPOVEDI ZA LETOŠNJE LETO IN PRIHODNJA LETA?

Kljub številnim vsakodnevnim izzivom na naših trgih optimistično zremo v prihodnost. Pomembno je le, da gledamo naprej in iščemo nove priložnosti. Kot nakazujejo že rezultati prvega četrletja, bomo tudi letos rasli. Načrtujemo prodajo v višini 1 milijarde 375 milijonov EUR in dobiček v višini 172 milijonov EUR.

Seveda si bomo vsi prizadevali načrtovane cilje preseči, če bodo poslovne razmere ugodne. K rasti bodo prispevali novi in tudi že uveljavljeni izdelki, s katerimi bomo povečali zdajšnjo ponudbo zdravil.

KRKA Z NOVIMI TRGI POSTAJA VSE BOLJ GLOBALNO PODJETJE. KATERI TRGI BODO V NASLEDNJIH 5 DO 10 LETIH MED NAJPOMEMBNEJŠIMI?

Prizadevamo si na čim več trgih ponuditi čim več zdravil, kar pomeni prednost pri obvladovanju spreminjajočih se gospodarskih razmer v posameznih delih sveta. Prav zato smo trge razdelili na šest regij. Močno smo prisotni v Sloveniji in na generičnih farmacevtskih trgih zahodne, vzhodne, srednje in jugovzhodne Evrope, vse bolj pa tudi na čezmorskih trgih – predvsem na Srednjem in Daljnem vzhodu, v Afriki in Srednji Ameriki. Prek družbe Krka in tudi prek naše TAD Pharne smo že nekaj let navzoči tudi na Kitajskem, kjer smo konec leta 2017 z lokalnim partnerjem ustanovili novo družbo Ningbo Krka Menovo, ki je usmerjena v proizvodnjo in trženje zdravil.

KATERA TERAPEVTSKA PODROČJA BODO V PRIHODNJE KLJUČNA?

V skupini Krka bomo še naprej krepili farmacevtsko-kemijsko dejavnost in ponudbo zdravil na recept, predvsem zdravil za bolezni srca in žilja, bolezni osrednjega živčevja ter bolezni prebavil in presnove. Obenem se osredotočamo na perspektivna zdravila, kot so protibolečinska in onkološka zdravila, antidiabetiki in zdravila za zdravljenje obolelih s HIV oziroma z aidsom. Vstopamo tudi na področje podobnih bioloških zdravil, predvsem za zdravljenje avtoimunskih bolezni in sladkorne bolezni. Povečali bomo tudi ponudbo izdelkov brez recepta in veterinarskih izdelkov, predvsem za ljubiteljske živali. Seveda bo tudi Krkina družba Terme Krka beležila ustrezno rast poslovanja na področju zdraviliško-turističnih storitev.

KRKINA DODANA VREDNOST SO TUDI NOVE TEHNOLOGIJE, KI NAM OMOGOČAJO IZDELAVO INOVATIVNIH GENERIČNIH IZDELKOV. KAKŠNA JE STRATEGIJA KRKE NA TEM PODROČJU?

Dolgoročna rast je odvisna predvsem od stalnega povečevanja ponudbe, zato je nujno, da vsako leto razvijemo več novih izdelkov, ki temeljijo na lastnih razvojno-raziskovalnih rešitvah. Prav zato v razvoj in raziskave vlagamo približno 10 % vrednosti letne prodaje. V letu 2018 smo Krkino paleto zdravil na recept, izdelkov brez recepta in veterinarskih zdravil dopolnili s 23 novimi izdelki v 52 farmacevtskih oblikah in jakostih. Največ, 18, je bilo zdravil na recept, z enim izdelkom smo dopolnili skupino izdelkov brez recepta, s štirimi pa paleto veterinarskih izdelkov.

V razvojni strategiji smo opredelili, da bomo tudi v prihodnje razvijali inovativna generična zdravila in vstopali na nova terapevtska področja. Vertikalno integrirani poslovni model nam omogoča boljše prilagajanje in višjo stopnjo inovativnosti. Tako lahko razvijamo zdravila v farmacevtskih oblikah in

jakostih, ki še niso na voljo, in upoštevamo razlike med trgi, hkrati pa bolnikom omogočamo primernejše zdravljenje. Nekatere Krkine inovativne farmacevtske oblike, ki jih bolniki lažje jemljejo, so na trgu novost, na kar smo ponosni.

SVETOVNI GENERIČNI FARMACEVTSKI TRG ZAHTEVA IZJEMNO HITRO PRILAGAJANJE. KAJ JE TISTO, KAR KREPI KRKINO KONKURENČNOST?

Področje farmacije je v primerjavi z drugimi panogami morda nekoliko specifično, saj je zdravje želja vsakega človeka. Dejstvo pa je, da je farmacevtska dejavnost, predvsem generična, izjemno konkurenčna. Uspešni bomo le z močnim lastnim razvojem, novimi izdelki, fleksibilno proizvodnjo in učinkovito marketinško-prodajno mrežo. Naši glavni izzivi so izvozna usmerjenost, vstopanje na nove trge, vlaganje v znanje in naložbe, obvladovanje tveganj in dobro gospodarjenje. Zato smo vsak dan posebej osredotočeni na doseganje zastavljenih ciljev.

INTERNACIONALIZACIJA JE BILA V ZADNJEM OBDOBJU SKOKOVITA. V SKUPINI KRKA JE ŽE SKORAJ 12 500 ZAPOSLENIH. SE BO NJIHOVO ŠTEVILO V PRIHODNJE ŠE POVEČALO?

Zaradi širitve proizvodnih in razvojnih zmogljivosti ter vstopanjem na nove trge se seveda povečujejo tudi potrebe po novih sodelavcih. Še naprej bomo zaposlovali tako v Sloveniji kot tujini. Letos bomo število zaposlenih povečali približno za 4 %.

KOLIKŠNO DIVIDENDO LAHKO LETOS PRIČAKUJEJO DELNIČARJI?

V skladu z usmeritvami Krkine razvojne strategije dividendna politika predvideva, da se za dividende izplača najmanj 50 % čistega dobička skupine Krka ob upoštevanju potreb skupine Krka na področju naložb in prevzemov. Letos skupaj z nadzornim svetom skupščini delničarjev predlagamo 3,20 EUR bruto na delnico, kar je 10,3 % več kot lani. Sicer pa bodo delničarji o dividendi odločali na 25. redni skupščini.

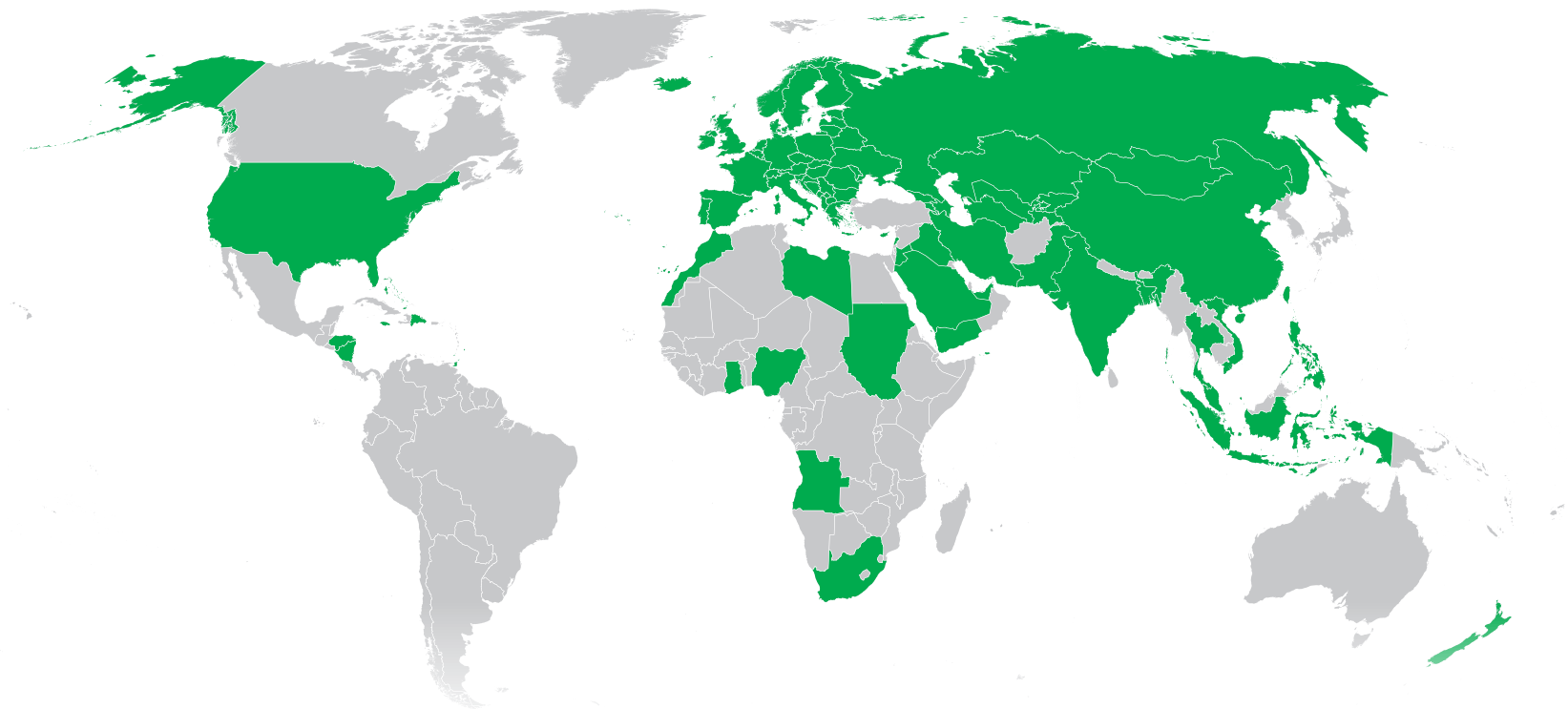
KRKA LETOS PRAZNUJE 65-LETNICO DELOVANJA. KAKO VIDITE PODJETJE SKOZI TO ČASOVNO PERSPEKTIVO?

Krkaši že 65 let gojimo vrednote, ki smo jih vedno znali uporabiti v skupno dobro in za Krkino rast. Danes ima Krka veliko bogastvo: številne trge in raznovrstne izdelke. To, kar je, ne bi bila brez svojih strokovnih sodelavcev na vseh koncih sveta.

Prepričan sem, da bomo zaupanje delničarjev in kupcev, ki smo si ga pridobili, znali ohraniti. Skupaj smo šli skozi številne spremembe, gradili, se učili, razvijali, proizvajali, prodajali ter dosegali in presegali svoje cilje. Že desetletja smo del mednarodnega prostora in gremo v korak z vodilnimi generičnimi farmacevtskimi podjetji. Ob praznovanju 65-letnice se upravičeno veselimo vsega, kar smo dosegli, hkrati pa smo usmerjeni v prihodnost, ki nam prinaša nove priložnosti.

Močno smo prisotni v Sloveniji in na generičnih farmacevtskih trgih zahodne, vzhodne, srednje in jugovzhodne Evrope, vse bolj pa tudi na čezmorskih trgih – predvsem na Srednjem in Daljnem vzhodu, v Afriki, Srednji Ameriki in na Kitajskem.

Dolgoročna rast je odvisna predvsem od stalnega povečevanja ponudbe, zato je nujno, da vsako leto razvijemo več novih izdelkov, ki temeljijo na lastnih razvojno-raziskovalnih rešitvah. Prav zato v razvoj in raziskave vlagamo približno 10 % vrednosti letne prodaje.

STALNA RAST – REZULTAT KRKINE DOLGOLETNE NAVZOČNOSTI IN KAKOVOSTNIH IZDELKOV

►SIMONA GORJUP ►FOTO: ARHIV KRKE

Mednarodna razpršenost poslovanja in vertikalno integrirani poslovni model skupini Krka omogočata stabilno poslovanje kljub različnim makroekonomskim razmeram na trgih. Zunaj Slovenije ustvarimo kar 94 % prihodkov od prodaje, zato načrtno spremljamo dogajanja v vseh poslovnih okoljih ter nenehno iščemo nove priložnosti.

Med ključnimi strateškimi usmeritvami skupine Krka do leta 2022 je prednostna usmeritev na evropske trge, kitajski trg in trge Srednje Azije. Prizadevamo si, da bi bili na čim več trgih navzoči s čim večjo ponudbo izdelkov, kar je pri obvladovanju spreminjajočih se gospodarskih

razmer v posameznih delih sveta prednost. Po nekaj zaporednih letih gospodarske rasti so makroekonomske razmere na trgih stabilne in so dobra podlaga za pozitivna pričakovanja v prihodnje. To potrjujejo tudi lanske in letošnji četrtni poslovni rezultati.

POLJSKA

Tomaž Indihar, direktor družbe Krka - Polska

»Poljska, kjer smo prisotni že 45 let, je danes eden od Krkinih ključnih trgov. Krka - Polska je ugledno podjetje s prepoznavnimi blagovnimi znamkami. Svoj položaj smo še okrepili s proizvodnim obratom v Varšavi, kjer proizvajamo izdelke za številne Krkine trge. Na tem konkurenčnem srednjeevropskem trgu imamo torej status domačega proizvajalca in se uvrščamo na 3. mesto med tujimi generičnimi farmacevtskimi podjetji.

V letu 2018 je prodaja znašala 148,8 milijona EUR. Velik delež predstavlja rastoča prodaja sartanov (izdelki za uravnavanje krvnega tlaka) ter statinov (izdelki za zniževanje holesterola), ki imajo vodilne, več kot 30-odstotne tržne deleže. Poljaki nas dojemajo kot sodobno, energično podjetje, ki zna z eno najsodobnejših tovarn ter eno večjih ekip sodelavcev (na Poljskem imamo blizu 800 zaposlenih) sistematično graditi tržne pozicije. Prodaja Krkinih izdelkov do lekarn v minulih petih letih beleži več kot 5-odstotno povprečno letno rast.«

RUSKA FEDERACIJA

Miran Bevec, direktor ključnega trga Ruska federacija

»Krka je v Ruski federaciji z več kot 140 milijoni prebivalcev med največjimi in najbolj uveljavljenimi ponudniki zdravil. Pomembno vlogo pri razvoju na tem velikem trgu je imela gradnja lastne proizvodnje (leta 2003 in 2013), katere obseg in zmogljivosti smo v zadnjih letih povečali za štirikrat. Lani smo proizvedli in prodali več kot 1,8 milijarde tablet in kapsul ter tako pokrili dve tretjini vseh potreb ruskega trga po Krkinih zdravilih.

Prodaja v letu 2018 je znašala 274,7 milijona EUR, kar je 2,8 milijarde tablet in kapsul oziroma ena škatlica Krkinega zdravila na prebivalca. Poraba zdravil se povečuje, zato načrtujemo nadaljnjo širitev proizvodnih zmogljivosti. V prihodnost gledamo z optimizmom, saj imamo močno marketinško-prodajno mrežo vse od Kaliningrada do Vladivostoka, zaradi lastne tovarne pa tudi status domačega proizvajalca. V Ruski federaciji je zaposlenih več kot 2000 krkašev.«

ŠPANIJA

Francisco Berlanga, direktor družbe Krka Farmaceutica

»Krka je na španski farmacevtski trg vstopila leta 2011. Kot novi ponudnik generičnih zdravil na izrazito konkurenčnem trgu smo začeli uspehe nizati že leto po ustanovitvi, lani pa se je vrednost prodaje izdelkov glede na leto 2017 povečala za 13 % in dosegla 40,2 milijona EUR. Pomembno smo povečali prodajo izdelkov, ki jih tržimo pod lastnimi blagovnimi znamkami. Naš naslednji cilj je širitev poslovanja na širše območje države.

V prvem četrtletju letošnjega leta smo prodajo v primerjavi z enakim obdobjem lani povečali za 50 %. Trendi za letošnje leto so ugodni, zato verjamemo, da bomo še naprej povečevali svojo navzočnost na španskem trgu ter utrjevali zaupanje zdravnikov in farmacevtov v naše izdelke. Letos nameravamo lansirati več kot 10 novih izdelkov.«

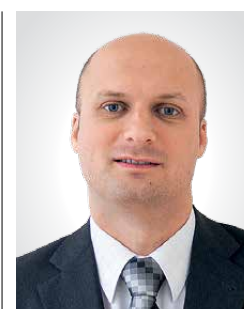

UKRAJINA

Vadym Kolyesnikov, direktor družbe Krka Ukrajina

»Ukrajina s 45 milijoni prebivalcev spada med večje evropske države in je eden od Krkinih ključnih trgov, na katerem smo prisotni od leta 1992. Danes naše podjetje poleg glavne pisarne v Kijevu obsega še osem regionalnih pisarn, zaposlenih pa imamo okoli 400 ljudi. Uvrščamo se med vodilne tuje ponudnike generičnih zdravil. Ukrajinski trg nam s svojo dinamiko prinaša vedno nove izzive, na katere odgovarjamo hitro in učinkovito. Spremembam se znamo pravočasno prilagoditi in jih včasih celo prehiteti.

V letu 2018 smo prodali za 56,2 milijona EUR izdelkov in v primerjavi z letom 2017 dosegli 24-odstotno rast, ki je bistveno preseгла rast trga in neposrednih konkurentov. Ključni dejavniki našega uspeha ostajajo partnerstvo in zaupanje do poslovnih partnerjev ter stalna in stabilna navzočnost na trgu.«

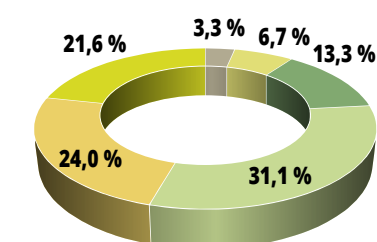
SKANDINAVIJA

Viktor Kozjan, namestnik direktorja regije Zahodna Evropa

»Krka je v Skandinaviji s svojimi izdelki navzoča že več kot 20 let. Prvi izdelek, ki smo ga lansirali leta 1997 na Danskem, je bil enalapril, zdravilo za zdravljenje povišanega krvnega tlaka. Sprva smo naše izdelke prodajali prek poslovnih partnerjev, pozneje pa pod lastnimi blagovnimi znamkami, ki danes predstavljajo veliko večino naše prodaje na tem trgu. Prodaja pretežno poteka prek naših podjetij Krka Švedske v Stockholmu ter Krka Finland v Espooju na južni obali Finske, del pa prodamo direktno iz Slovenije.

Na skandinavskem trgu veljamo za enega od vodilnih generičnih farmacevtskih dobaviteljev zdravil za zdravljenje kardiovaskularnih bolezni, bolezni prebavil in presnove ter bolezni osrednjega živčnega sistema. Ob 37-odstotni rasti smo v letu 2018 dosegli rekordno prodajo v vrednosti 40,4 milijona EUR. Največ smo prodali na Švedskem, sledijo pa Finska, Norveška, Danska in Islandija. Načrtujemo, da bomo z lansiranjem novih izdelkov ta znesek v prihodnje še presegli, saj se trend rasti nadaljuje tudi v letu 2019. V prvem četrtletju smo ob 57-odstotni rasti dosegli rekordno prodajo v vrednosti 14,3 milijona EUR.«

DELEŽI POSAMEZNIH REGIJ V PRODAJI SKUPINE KRKA V LETU 2018

■ Slovenija
■ Jugovzhodna Evropa
■ Vzhodna Evropa
■ Srednja Evropa
■ Zahodna Evropa
■ Čezmorska tržišča

NADALJEVANJE STABILNE DIVIDENDNE POLITIKE

► BOJANA PRIŠEL-ZRILIĆ ► FOTO: KRKIN ARHIV

Uprava in nadzorni svet sta skupščini predlagala dividendo v višini 3,20 EUR bruto na delnico, kar je 10,3 % več kot lani.

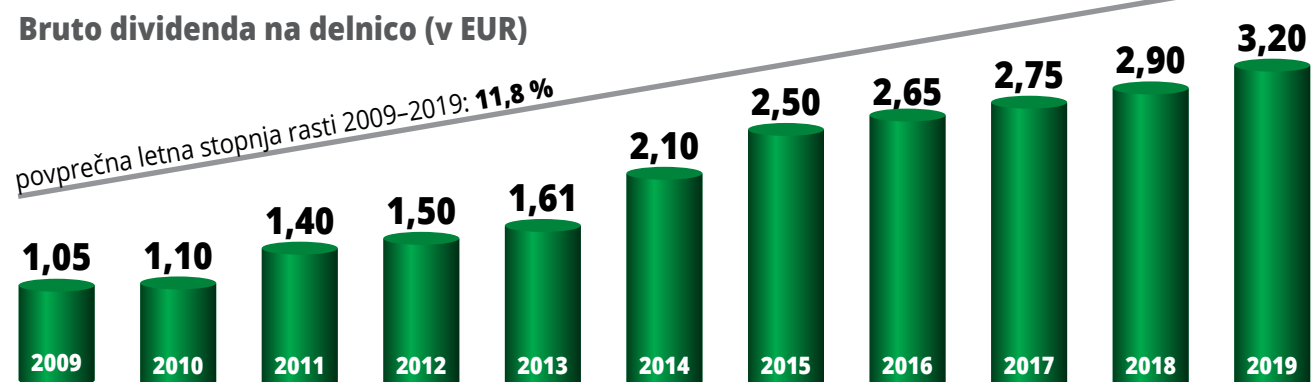
Krka uprava in nadzorni svet sta predlagala, da se letos za izplačilo dividend nameni 3,20 EUR bruto na delnico, kar je 10,3-odstotno povečanje glede na predhodno leto. Dividende se delničarjem začnejo izplačevati 18. 7. 2019, in sicer glede na stanje vpisov v delniško knjigo, vodeno pri KDD - Centralni klirinško depotni družbi, d. d., Ljubljana (KDD), na dan 17. 7. 2019.

Družba Krka bo 18. 7. 2019 na računu KDD zagotovila sredstva za izplačilo bruto dividend za vse delničarje, ki so upravičeni do

izplačila dividend. Glede na stanje v registru imetnikov Krkinih delnic na presečni dan za dividende, tj. 17. 7. 2019, bo KDD še isti dan razporedila bruto dividende svojim članom, pri katerih imajo Krkini delničarji odprte trgovalne račune. Člani KDD bodo svojim strankam, ki jim vodijo trgovalne račune in ki so upravičene do Krkinih dividend, obračunali davčne odtegljaje in izplačali neto dividende.

Bruto dividenda na delnico (v EUR)

povprečna letna stopnja rasti 2009–2019: 11,8 %

NADALJEVANJE RASTI DIVIDEND

Če bo predlog uprave in nadzornega sveta o izplačilu dividend sprejet, bi se bruto dividenda na delnico v obdobju 2009–2019 v povprečju vsako leto povečala za 11,8 % oziroma bi se več kot potrojila. Glede na vrednost Krkine delnice konec maja znaša dividenda donosnost 5,2 %.

Delničarji bodo o letošnji dividendi odločali na 25. redni skupščini delničarjev, ki bo 4. 7. 2019.

KDO JE UPRAVIČEN DO DIVIDEND?

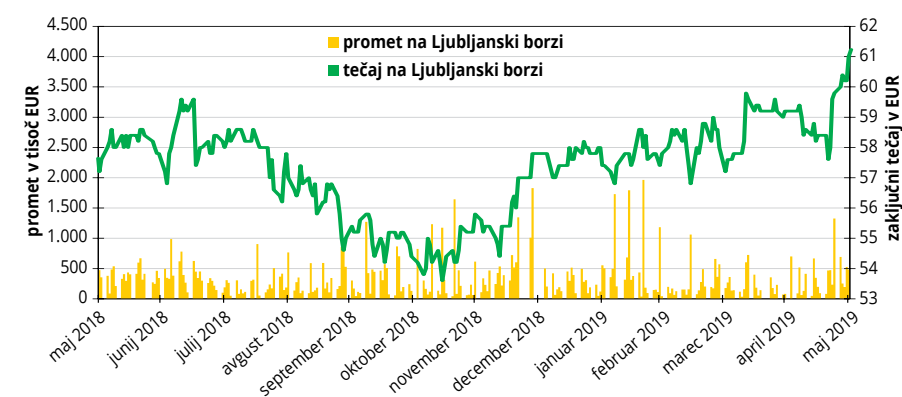
Do dividend so upravičeni tisti delničarji, ki bodo na **presečni datum, to je 17. 7. 2019**, v centralnem registru pri KDD vpisani kot lastniki Krkinih delnic.

Presečni datum je bil objavljen v **sklicu 25. skupščine**. Na podlagi tega sklica je Ljubljanska borza kot prvi **trgovalni dan brez upravičenosti do dividende** določila **16. 7. 2019**.

To pomeni, da bodo delničarji, ki bodo delnice prodali 16. 7. 2019 ali kasneje, **upravičeni** do dividend. Delničarji, ki bodo Krkine delnice kupili 16. 7. 2019 ali kasneje, in tisti, ki bodo delnice prodali pred tem datumom, pa **ne bodo upravičeni** do dividend.

Osnova za dejansko izplačilo dividend je sklep 25. skupščine o višini in datumu izplačila dividend, ki ga na skupščini sprejmejo delničarji.

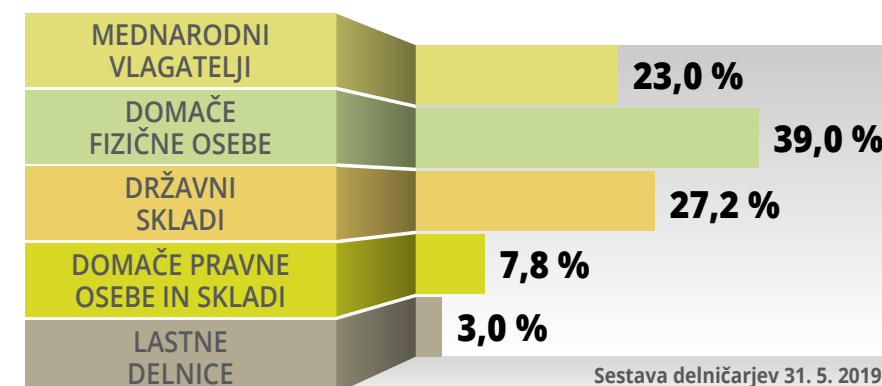
Krkina delnica na Ljubljanski borzi

Krkina delnica ostaja daleč najprometnejši vrednostni papir na Ljubljanski borzi. V zadnjem letu je bil povprečni dnevni promet s Krkino delnico na Ljubljanski borzi 0,4 milijona EUR.

KDO SO KRKINI DELNIČARJI?

Največja skupina delničarjev so domače fizične osebe, ki jih je več kot 48.600 in imajo 39 % Krkinih delnic. Lastniški delež mednarodnih vlagateljev znaša 23 %. Največji posamični delničarji ostajajo državna sklada Slovenski državni holding in Kapitalska družba ter Republika Slovenija. Deset največjih delničarjev razpolaga s 43 % Krkinih delnic.

25. SKUPŠČINA DELNIČARJEV

Redna skupščina delničarjev Krke, d. d., Novo mesto bo v četrtek, 4. julija 2019, ob 13. uri v Hotelu Šport na Otočcu. Uprava in nadzorni svet sta delničarjem predlagala, da na skupščini sprejmejo sklep o uporabi bilančnega dobička in za dividende namenijo 3,20 EUR bruto na delnico.

Delničarji se bodo na skupščini seznanili z letnim poročilom uprave, prejemki članov uprave in nadzornega sveta (NS) ter poročilom NS o rezultatih preveritve letnega poročila za leto 2018 in njegovi potrditvi. Odločali bodo tudi o podelitvi razrešnice upravi in NS za leto 2018. Izvolili bodo novega člana NS, predstavnika delničarjev, in se seznanili o novih članih NS, predstavnikih zaposlenih. Za revizorja za poslovna leta 2019, 2020 in 2021 je predlagana revizijska družba ERNST & YOUNG Revizija, poslovno svetovanje, d. o. o., Ljubljana.

Skupščine se v skladu z njenim sklicem lahko udeležijo delničarji, njihovi pooblaščenici in zastopniki. Sklic skupščine in drugo pripadajoče gradivo je javno dostopno na spletni strani www.krka.si in na sedežu družbe.

ODGOVARJAMO NA POGOSTA VPRAŠANJA

KAJ MORAM STORITI, ČE SPREMENIM IME ALI NASLOV STALNEGA PREBIVALIŠČA?

Klirinško depotna družba (KDD), ki vodi evidenco lastnikov vrednostnih papirjev, vpisuje spremembe podatkov fizičnih oseb, ki so rezidenti Republike Slovenije, na podlagi centralnega registra prebivalstva, ki ga vodijo upravne enote, zato posebna zahteva za vpis sprememb teh podatkov v centralni register nematerializiranih vrednostnih papirjev ni več potrebna. Več o tem lahko preberete na www.kdd.si.

KAJ MORAM KOT DELNIČAR STORITI, ČE DELNICE PODEDUJEM?

Za preknjižbo Krkinih delnic je treba KDD predložiti originalen pravnomočni sklep o dedovanju ali notarsko overjeno kopijo in izpolnjeno Zahtevo za prenos vrednostnih papirjev na podlagi dedovanja. KDD lahko od dediča zahteva dodatno dokumentacijo. Vlogo in ustrezno dokumentacijo je treba poslati na naslov: KDD - Centralna klirinško depotna družba, d. d., Tivolska cesta 48, 1000 Ljubljana.

Vlogo z ustrezno dokumentacijo lahko v vložišču KDD oddate tudi osebno.

Medicinska direktorica in direktorica Strateškega marketinga Breda Barbič-Žagar, dr. med., (levo) in direktorica Sektorja za nove izdelke Suzana Kolenc pomembno prispevata k rasti prodaje in utrjevanju Krke kot enega od vodilnih generičnih farmacevtskih podjetij v svetu.

POT DO ZDRAVIL VRHUNSKA KAKOVOSTI

►SIMONA GORJUP ►FOTO: ANDREJ KRIŽ

Ko gre za zdravje, je dovolj dobro le najboljši. V Krki se tega zavedamo. O tem, kako skrbno načrtujemo vsako zdravilo, kakšna je njegova pot do bolnika in na kakšen način zagotavljamo kakovostna, varna in učinkovita zdravila, smo se pogovarjali z direktorico Sektorja za nove izdelke Suzano Kolenc ter medicinsko direktorico in direktorico Strateškega marketinga Bredo Barbič-Žagar, dr. med.

KJE V PRIHODNOSTI VIDITE NAJVEČJE IZZIVE FARMACEVTSKE INDUSTRIJE?

S. Kolenc: Farmacevtska industrija, tudi generična, deluje v okolju, ki se nenehno spreminja. Spreminjajo se zahteve za dokazovanje učinkovitosti, kakovosti in predvsem varnosti zdravil. Posamezni trgi zahteve tudi vedno bolj lokalizirajo. Pojavljajo se nove tehnologije, vedno več je molekul, ki so namenjene zdravljenju manjših skupin bolnikov. Stroški za razvoj se povečujejo. Nove tehnologije so povezane tudi s pridobivanjem novega znanja na različnih področjih dela. **B. Barbič-Žagar:** Paleta Krkinih zdravil se spreminja v skladu z demografskimi spremembami in novimi boleznimi. Če smo bili pred desetletji osredotočeni na protimikrobna zdravila, so zaradi spremenjenega življenjskega sloga in tehnološkega napredka vodilno mesto prevzela zdravila za bolezni srca in žilja. Sledila so zdravila za bolezni prebavil in osrednjega živčnega sistema. Danes se jim pridružujejo zdravila za zdravljenje

rakavih obolenj in sladkorne bolezni. Naša ključna naloga je ves čas ugotavljati, kako lahko z novimi tehnologijami pripomoremo, da imajo bolniki od zdravljenja čim večjo korist. Soočamo se z bolniku vedno bolj prilagojenim zdravljenjem oz. s personaliziranim zdravljenjem.

KAKO KRKA SLEDI TRENDOM?

S. Kolenc: Poteka več kot 170 razvojnih projektov za nove izdelke. Krkina vodilna terapevtska področja dopolnjujemo z vsemi ključnimi molekulami, za nova terapevtska področja pa iščemo inovativne pristope in tehnološke rešitve. Interdisciplinarno znanje in izkušnje nam pomagajo pri vstopanju na nove trge. Z vertikalno integriranim poslovnim modelom zagotavljamo kakovost od razvoja zdravilne učinkovine in farmacevtske oblike do proizvodnje tako zdravilne učinkovine kot končnega izdelka. S pridobitvijo dovoljenja za promet to potrdimo in nato dokazujemo ves čas trženja izdelka. Razvijamo nove tehnologi-

je, iščemo novo znanje, skrbimo za strokovni in osebni razvoj zaposlenih.

KAJ DANES NAJBOLJ ZAZNAMUJE DINAMIKO TRGA ZDRAVIL?

B. Barbič-Žagar: Vse večja konkurenca in pritiski na cene zdravil. Seveda pa je priložnosti še veliko, saj so ljudje marsikje še vedno premalo zdravljeni. V vzhodnoevropskih državah morajo bolniki sami plačevati za zdravila, medtem ko imata srednja in zahodna Evropa t. i. reimbursni sistem, ki zagotavlja, da imamo vsaj v določeni meri vsi enake možnosti zdravljenja. Številni trgi še nimajo razvitega generičnega trga, kar za Krko brez dvoma predstavlja izziv.

KATERI SO KLJUČNI KRITERIJI ZA ODLOČITEV, ALI BOMO RAZVIJALI POSAMEZNI IZDELEK?

S. Kolenc: Krkina posebnost je, da dajemo velik pomen medicinskemu vrednotenju posamezne molekule. Prepoznati priložnosti za nove izdelke

dovolj zgodaj, izhajajoč iz medicinskega, patentnega in regulatornega vrednotenja, je ključnega pomena za njihov pravočasen prihod na trg. Ali imamo potrebno znanje za razvoj in registracijo zdravila, izvedbo potrebnih študij in povezovanje tega znanja, je prav tako pomemben kriterij odločanja. Pri vrednotenju upoštevamo terapevtski potencial izdelka in konkurenčnost proizvodnje. Za izdelke se odločamo kar nekaj let pred vstopom na trg, kar je povezano s tveganjem in hkrati s priložnostjo za zgodnji vstop in zaščito lastnega znanja.

B. Barbič-Žagar: Vseskozi spremljamo novosti v posameznih terapevtskih skupinah in spremembe doktrin zdravljenja. O novih molekulah pridobimo mnenje mnenjskih vodij. Z njimi razpravljamo o potrebah bolnikov in novih možnostih zdravljenja. Na osnovi vseh informacij s Sektorjem za nove izdelke sprejememo odločitve in povečujemo ponudbo izdelkov v obstoječih terapevtskih skupinah ali vstopamo v nove.

KRKI JE V ZADNJIH DESETIH LETIH USPELO, DA JE Z VEČ KOT 40 NOVIMI IZDELKI NA TRG VSTOPILA PRVA. KAJ JE TISTO VEČ, KAR OMOGOČA TE DOSEŽKE?

S. Kolenc: To dosegamo z analitičnim spremljanjem dogajanja v panogi, sposobnostjo predvidevanja, lastnim razvojem in povezovanjem znanja pri razvoju učinkovine in farmacevtske oblike, naprednimi tehnologijami vrednotenja, pravilnim načrtovanjem študij, dobro zastavljeno registracijsko strategijo. Ključni pa so Krkini strokovnjaki, znanje in izkušnje, predanost delu ter določena mera poguma pri sprejemanju odločitev.

B. Barbič-Žagar: Da smo uspešno lansirali vse te izdelke, je bilo treba s pravo strategijo lansiranja in trženja izdelkov čim prej najti pot do naših kupcev. Pri tem je brez dvoma pomembna marketinška mreža, ki se je v zadnjih desetih letih močno okrepila. Naše napredne farmacevtske oblike zdravil zdravnikom in farmacevtom predstavljajo strokovno usposobljeni sodelavci in jih tako informirajo o Krkinih izdelkih in njihovih koristih za bolnike.

KAKŠNA JE POT OD IDEJE DO NOVEGA IZDELKA ZNOTRAJ PODJETJA, PREDEN PRIDE DO BOLNIKOV NA VSEH KONCIH SVETA?

S. Kolenc, B. Barbič-Žagar: Krkina zdravila so rezultat interdisciplinarnega dela, pri katerem sodelujemo in se dopolnjujemo strokovnjaki z različnih področij – zlasti farmacije, kemije, tehnologije, medicine, biologije in fizike. Imamo znanje o učinkovinah in njihovem vrednotenju, farmacevtskih oblikah, patentnem vrednotenju, imamo razvoj in proizvodnjo, močno registracijsko mrežo ter izjemno marketinško mrežo in s tem dostop do trgov. Tesno sodelujemo skozi celoten proces od izbire molekule do lansiranja izdelka in skupaj iščemo najboljše poti do naših kupcev.

ZAGOTOVITI JE TREBA TUDI ŠTEVILNE RAZISKAVE, S KATERIMI DOKAŽEMO, DA SO NAŠI IZDELKI KAKOVOSTNI, VARNI IN UČINKOVITI.

S. Kolenc: Današnja oprema in tehnike nam omogočajo zbrati zanesljive podatke o lastnostih zdravila. V procesu nastanka zdravila raziskujemo lastnosti učinkovine, njeno obnašanje v farmacevtski obliki, simuliramo njeno sproščanje v telesu, spremljamo stranske učinke. Spremljamo kakovost in varnost izdelka tako ob sproščanju na trg kot v celotnem roku trajanja zdravila. Terapevtsko učinkovitost in varnost potrdimo s t. i. *in vivo* podatki, to je s klinično raziskavo. V določenih primerih izvedemo tudi študije o medsebojni interakciji posameznih zdravil. Za izbrane molekule izvajamo študije vpliva na okolje. Za vsa Krkina zdravila spremljamo pojav stranskih učinkov, ki jih ustrezno ovrednotimo. Z letošnjim letom z ustreznim označevanjem zagotavljamo popolno sledljivost zdravila od proizvodnje do bolnika.

SO KRKINI DOSEŽKI OB UČINKOVITEM RAZVOJNEM DELU TUDI ODRAZ REGULATORNE SPRETNOSTI?

S. Kolenc: V preteklih letih smo z agencijami za zdravila v različnih državah na osnovi znanja in strokovnosti dosegli prepoznavnost, ki nam omogoča dobro sodelovanje z lokalnimi oblastmi. Zaradi poznavanja izdelka in pri njegovem razvoju pridobljenega znanja je naša registracijska dokumentacija pripravljena na visokem strokovnem nivoju. Pri pripravljanju registracijske strategije upoštevamo pomembnost posameznih trgov. Doslej smo za vse Krkine izdelke pridobili več kot 20.000 registracij v 80 državah. To zahteva dobro poznavanje regulatornih zahtev, predvsem pa inovativne pristope pri vodenju različnih registracijskih postopkov.

KAKŠEN PA JE POMEN POSTREGISTRACIJSKIH KLINIČNIH RAZISKAV?

B. Barbič-Žagar: Klinične raziskave so dodana vrednost Krkinih izdelkov. Njihov namen je, da se zdravniki seznanijo z našimi zdravili, pridobijo izkušnje z njimi in jim zaupajo. Rezultati kažejo, da so naša zdravila učinkovita in da jih zdravniki in bolniki v klinični praksi dobro sprejemajo. Izsledke predstavljamo na kongresih in jih objavljamo v mednarodnih medicinskih revijah, s čimer še nadgrajujemo pridobljeno zaupanje. Zaradi njih zdravniki Krko dojemajo kot strokovno podjetje, ki si prizadeva za znanstveni prispevek k zdravljenju.

V ZADNJIH LETIH SMO RAZVILI ŠTEVILNE SODOBNE TERAPEVTSKE PRISTOPE. KATERE BI POSEBEJ IZPOSTAVILI IN KAKŠNE SO PREDNOSTI NAPREDNIH FARMACEVTSKIH OBLIK?

B. Barbič-Žagar: V Krki smo zgodaj prepoznali prednosti naprednih farmacevtskih oblik. Zdrav-

Na Dnevu Krkinih priznanj sta nagrado mag. Borisa Andrijaniča za izjemne dosežke za odločilen in izjemen prispevek h Krkini poslovni uspešnosti in rasti letos prejeli direktorica Sektorja za nove izdelke Suzana Kolenc ter medicinska direktorica in direktorica Strateškega marketinga Breda Barbič-Žagar, dr. med.

niki lahko izbirajo med različnimi oblikami, jakostmi in kombinacijami zdravilnih učinkovin. Prednost kombiniranih zdravil je, da bolnik vzame eno tableto namesto dveh ali treh in se lahko zdravi celo za dve bolezni hkrati. Tako se zmanjša število odmerkov ter doseže usklajeno in za bolnika varnejše delovanje zdravil, obenem pa se izboljša nadzor zdravljenja. Ko so lani izšla nova evropska priporočila, ki so kot prvo izbirno zdravljenje hipertenzije uvedla kombinirane tablete, smo mi na trgu imeli že 80 različnih kombiniranih zdravil. Izpostaviti velja tudi kombinirano zdravilo za zdravljenje krvnega tlaka in holesterola (rosuvastatin, perindopril, indapamid), s katerim lahko bistveno izboljšamo njun nadzor. **S. Kolenc:** V razvojnem smislu je Krka na področju kombiniranih zdravil in nekaterih zdravil s podaljšanim sproščanjem orala ledino. Prvi v Evropi smo trgu v enem zdravilu ponudili zdravilne učinkovine iz treh skupin, ki se uporabljajo za zdravljenje zvišanega krvnega tlaka – perindopril, indapamid in amlodipin, ter izdelek podprli s študijami učinkovitosti, ki so omogočile nov pristop k registraciji izdelka. Krkini raziskovalci obvladujejo dostavne sisteme in s tabletami s podaljšanim sproščanjem paliperidona na osnovi osmotske črpalke, ki temelji na povsem novem tehnološkem konceptu in omogoča enakomerno sproščanje učinkovine prek celega dneva, smo lani na evropski trg prišli prvi in smo še vedno edini proizvajalec, ki zagotavlja to generično zdravilo.

ZAKAJ SMO RADI KRKAŠI

► MAJA OBERSTAR FALKNER ► FOTO: KRKIN ARHIV

Krkašice in krkaši smo upravičeno ponosni na naše podjetje, saj nam na številnih področjih ponuja priložnosti za rast in razvoj na poklicni in osebni ravni. V skladu s poslanstvom *živeti zdravo življenje* ter z našimi vrednotami (*hitrost in fleksibilnost, partnerstvo in zaupanje, kreativnost in učinkovitost*) že 65 let gradimo kulturo medsebojnega spoštovanja in vzajemnega sodelovanja, nenehnega učenja in odgovornega dela. Ne dosegamo le dobrih poslovnih rezultatov, ampak smo v trdni zavezanosti trajnostnemu razvoju od ustanovitve dejavni tudi na področju družbene odgovornosti. Kako zelo edinstvena in navdušujoča je naša zgodba, ki jo že desetletja predano in srčno prepletamo z okoljem, v katerem delujemo, odsevajo tudi podobe dogodkov zadnjega leta, ki obenem povedo, zakaj tako radi in ponosno soustvarjamo Krkino pot uspeha.

1 K zgodbi o uspehu v dinamičnem mednarodnem okolju največji delež prispevajo zaposleni. Tega se dobro zavedamo, zato posebno pozornost namenimo privabljanju mladih talentov, saj bo Krka tudi v prihodnje uspešna le z zavzetimi in strokovno podkovanimi zaposlenimi. Na kariernem sejmu smo študentom farmacije in kemije predstavili poklice in delovno okolje v razvojno-raziskovalnih laboratorijih in proizvodnji.

2 Na 13. srečanju s Krkinimi sponzoriranci smo tretje leto zapored trem izjemnim posameznikom, uspešnim na športnem oziroma kulturnem področju, podelili priznanje talent leta. Na fotografiji so talenti leta 2018 (z leve): Jernej Slak iz Glasbene šole Marjana Kozine Novo mesto, Jaka Pavlin iz Moškega odbojarskega kluba Krka in Matevž Šuštaršič iz Atletskega kluba Krka skupaj s Krkinim predsednikom uprave in generalnim direktorjem

Jožetom Colaričem in z vodjo področja v Službi za odnose z javnostmi Ljudmilo Kastelec.

3 V Krki se vsako leto poklonimo slovenskemu kulturnemu prazniku. Letos smo slovesno odprli razstavo *Lepota je v majhnih stvareh*, ki odpira pogled v svet mikroskopskih posnetkov kristalov zdravilnih učinkovin. Navdušujočo zgodbo, ki se začne z nastankom kristala, nadaljuje z razvojem farmacevtske oblike in konča z zdravilom, so predstavili Krkini strokovnjaki. Krkaši so oblikovali tudi umetniški del dogodka.

4 Del Krkine družbene odgovornosti so dobri odnosi s predstavniki družbenega okolja, zlasti s prvimi sosedi, zato jih vsako drugo leto povabimo na tradicionalno srečanje. Letos smo jih seznanili z našim poslovanjem in naložbenimi načrti, pri čemer smo poudarili naše dosežke in prizadevanja pri skrbi za okolje. Ogledali so si tudi obrat za proizvodnjo trdnih oblik zdravil Notal 2.

5 Številni krkaši svoje poslanstvo prepoznajo v dobrodelnosti in prostovoljstvu v okviru Krke ali zasebno. Izjemnim posameznikom vsako leto podelimo priznanje Krkin prostovoljec leta – za leto 2018 sta ga prejela Betka Luštek in Matic Smolič (na fotografiji s Krkinim predsednikom uprave in generalnim direktorjem Jožetom Colaričem). Na slovesnem dogodku se zahvalimo tudi Krkinim krvodajalcem jubilarantom.

6 Pod sloganom *Dobrodelnost je del nas* je že osmič zapored potekal Krkin teden humanosti in prostovoljstva, ki se ga je udeležilo 1250 krkašev. Na krvodajalski akciji (na fotografiji) je sodelovalo 298 prostovoljcev, med katerimi jih je 43 kri darovalo prvič. Akciji se vsako leto pridružijo tudi krkaši iz tujine, letos že iz 24 držav.

7 Del naših prizadevanj je tudi sodelovanje s šolami za učence s posebnimi potrebami, varstveno-delovnimi centri in podobnimi ustanovami. Letos

smo 430 otrokom iz 8 osnovnih šol s prilagojenim programom omogočili ogled priprav na veliki finale v smučarskih poletih v Planici. Opreмили smo jih s Krkinimi zimskimi kapami in jim zaželeli veliko veselja ob navijanju za naše skalalce.

8 Da je prav druženje tisto, ki med zaposlenimi spleta trdne vezi, v Krki dobro vemo že od ustanovitve. Zato vsako leto organiziramo družabno srečanje vseh krkašev iz Slovenije. Krkinega dne se običajno udeležijo okoli 2500 zaposlenih, njihovih partnerjev in otrok. To je dan dobrega razpoloženja in veselja, na katerem lahko izbiramo med številnimi zabavnimi dejavnostmi za otroke in odrasle. V Krki je športna rekreacija za zaposlene organizirana že več kot štiri desetletja, glavno vlogo pri tem pa ima Trim klub Krka.

9 Tradicionalni Dan Krkinih priznanj vsakič znova dokazuje, da krkaše po vsem svetu, ne glede na jezik in državo, združujejo naše vrednote in poslan-

stvo. Tudi letos smo plakete podelili jubilarantom, naj sodelavcem in naj vodjem ter sodelavcem, ki so se izkazali na področju inventivne dejavnosti. Dvema sodelavkama smo podelili nagrado mag. Borisa Andrijaniča za izjemne dosežke, največjo nagrado na ravni skupine Krke.

10 Da bi bili zaposleni iz različnih držav, v katerih poslujemo, še bolj povezani in da bi še boljše sodelovali, organiziramo mednarodne strokovne konference. Najstarejšo tradicijo ima marketinško-prodajna konferenca. Na letošnji, 22. zapored, je bilo več kot 200 udeležencev iz 40 držav.

11 Krkine nagrade v raziskovanju in odkrivanju novega že od leta 1971 povezujejo številne posameznike in raziskovalno-izobraževalne ustanove. Vsako leto podelimo nagrade za srednješolske raziskovalne naloge ter za dodiplomske in podiplomske raziskovalne naloge. Pet najodličnejših nagrادي-

mo z veliko Krkino nagrado za raziskovalno nalogu. Krkine nagrade je prejel že 2751 nagradencev.

12 V Galeriji Krka Novo mesto že 42 let poteka Dolenjski knjižni sejum. Tudi letos so ga skupaj pripravili Knjižnica Mirana Jarca in knjigarna Mladinska knjiga iz Novega mesta ter Kulturno umetniško društvo Krka. Z razstavljenimi knjigami (letos jih je bilo več kot 1800) in spremljevalnimi dogodki želimo povečati zavest o pomenu branja in znanja.

13 V Krki svojega poslanstva *živeti zdravo življenje* ne uresničujemo le s kakovostnimi, varnimi in učinkovitimi zdravili za različne bolezni, ampak ga razumemo veliko širše, zato skrbimo za kakovostno in boljše življenje vseh ljudi v okolju, v katerem delujemo. Letos je bila del naših prizadevanj tudi donacija sredstev za nakup ultrazvočne naprave za diagnostične preglede na Internem oddelku Splošne bolnišnice Brežice.

Današnja prisotnost Krke na svetovnih trgih.

Rast in širitev na tuje trge 1985–2004

Začeli smo širiti marketinško mrežo ter ustanavljati podjetja in predstavništva. Sredi 80. let prejšnjega stoletja je bila Krka prisotna v 70 državah, v četrtem desetletju poslovanja smo že več kot 70 % izdelkov izvozili. Vse bolj se je krepila vertikalno integrirana proizvodnja, družbeno-politične spremembe pa so nas usmerile v premišljen prodor na zahodne trge. V 50. letu delovanja je bila Krka globalno podjetje z več kot 4500 zaposlenimi in z novimi proizvodnimi obrati v Sloveniji, na Poljskem in v Rusiji.

Krkini sodelavci, udeleženci marketinško-prodajne konference leta 2016 iz 40 držav.

Krepitev mednarodnega položaja 2005–2019

Krka je eno vodilnih generičnih farmacevtskih podjetij na svetu. Osredotočili smo se na generična zdravila na recept pod lastnimi blagovnimi znamkami. Nenehno vlaganje v razvoj in raziskave se kaže v novih izdelkih, s katerimi dosegamo več kot tretjinski delež v skupni prodaji. Od leta 2013 več kot polovico vseh sodelavcev zaposluje v 45 podjetjih in predstavništvih v tujini, danes organiziranih v šest prodajnih regij. Z našimi zdravili smo prisotni na več kot 70 trgih, razpetih predvsem na območju od Lizbone do Vladivostoka. Tudi v prihodnje bomo razvijali nove inovativne oblike zdravljenja s kakovostnimi generičnimi zdravili in vstopali tudi na nova terapevtska področja.

Zračni posnetek Krkinega proizvodnega kompleksa v Ločni v Novem mestu iz leta 2015.

Iz majhnega laboratorija v svet 1954–1984

Po ustanovitvi Farmacevtskega laboratorija Krka 23. aprila 1954 se je jeseni istega leta v središču Novega mesta začela redna proizvodnja v dveh majhnih laboratorijih, proizvodnji in pakirnici. Po petih letih delovanja se je Krka že prebila med pet največjih jugoslovanskih proizvajalcev. V 60. letih prejšnjega stoletja smo proizvodnjo preselili na lokacijo Ločna. Novo smer v Krkinem poslovanju je v tretjem desetletju obstoja določil strateški prehod iz licenčnih v lastne inovativne generične izdelke.

1954
Na pobudo direktorja okrajne lekarne v Novem mestu, mag. Borisa Andrijaniča, je bil 23. aprila ustanovljen Farmaceutski laboratorij Krka. Ta se je leta 1956 preimenoval v Tovarno zdravil Krka.

1973, 1974
S priključitvijo zdravilišč Dolenjske Toplice, leto pozneje pa še Šmarjeških Toplic, se je v Krki začel razvoj zdraviliške dejavnosti.

1985
Delavski svet je za novega predsednika Krkinega poslovskega odbora imenoval dotedanjega namestnika Miloša Kovačiča.

1995
Odprli smo prvi razvojno-kontrolni center (RKC 1), s katerim smo se dokončno usmerili v razvoj lastnih, generičnih zdravil.

2001, 2002
Na Poljskem smo odprli prvi proizvodno-distribucijski center zunaj slovenskih meja (na fotografiji), leto pozneje pa smo v Ločni namenu predali do tedaj največjo in najpomembnejšo naložbo Notol.

2005
Vodenje Krke je prevzel tretji predsednik uprave in generalni direktor Jože Colarič.

2007
S prevzemom nemškega podjetja TAD Pharma smo marketinško-prodajno mrežo razširili na zahodnoevropske trge. Tri leta pozneje pa smo dosegli zgodovinsko prodajo, ki je prvič presegla 1 milijardo EUR.

2012
Aprila smo prvič organizirali družbeno odgovorno akcijo Krkin teden humanosti in prostovoljstva.

2013
S prvim onkološkim zdravilom Meaxin (imatinib) smo vstopili na eno najhitreje rastočih terapevtskih področij.

2014
Tradicionalnim prodajnim regijam smo dodali šesto regijo Čezmorska tržišča. Vanjo spadajo Srednji in Daljni vzhod, Afrika ter Severna in Južna Amerika.

2019
V zaključni fazi je projekt opremljanja četrtega razvojno-kontrolnega centra (RKC 4). V tem času imamo približno 20 naložbenih projektov, s katerimi bomo proizvodne zmogljivosti povečali za več kot tretjino.

1954

1973

1975

1985

1995

2005

2010

2015

2019

1962
Del sodelavcev je začelo delati v proizvodnem obratu z laboratoriji na novi lokaciji Ločna, kjer je v naslednjih letih pospešeno rasel Krkin proizvodni kompleks.

1975, 1981
Pri ameriškem uradu za hrano in zdravila (FDA) smo pridobili prve registracije za proizvodnjo antibiotikov. Šest let pozneje smo ob licenčnih zdravilih začeli razvijati tudi lastne, generične.

1988
Registrirali smo Enap, zdravilo za zniževanje visokega krvnega tlaka, ki je postal evropski standard in je še danes eden vodilnih izdelkov po prodaji.

1996, 1997
Krka, tovarna zdravil, d. d., Novo mesto je z več kot 90 000 delničarji postala največja delniška družba v državi. Krkine delnice so se uvrstile na Ljubljansko borzo.

2003
V Ruski federaciji smo odprli sodobno tovarno za proizvodnjo trdnih oblik zdravil Krka-Rus.

2005
Kot prvi med generičnimi proizvajalci smo lansirali orodisperzibilne tablete. Usmerjeni smo v proizvodnjo naprednih farmacevtskih oblik, kot so tablete s podaljšanim sproščanjem, kapsule s peletami, dvoplastne tablete in edinstvena suspenzija za mešanje z vodo.

2005, 2007
V tovarni Krka-Farma na Hrvaškem se je začela poskusna proizvodnja, redna se je začela leto pozneje. Z odprtjem obrata za proizvodnjo farmacevtskih učinkovin Sinteza 4 v Ločni leta 2007 pa smo okrepili vertikalno integrirano proizvodnjo.

2010
Krkine nagrade smo podelili 40. leto zapored. Ob tej priložnosti je Krka prejela visoko državno odlikovanje zlati red za zasluge.

2015
Začeli smo proizvodnjo v Notolu 2, Krkini največji naložbi. Istega leta smo namenu predali še Sintezo 1 v Krškem.

2017
Ustanovili smo t. i. joint venture družbo Ningbo Krka Menovo Pharmaceutical.

ŽIVETI DLJE, BOLJE ALI OBOJE?

► ANDREJA BARBARIČ ► FOTO: ANDREJ KRIŽ, KRKIN ARHIV, ADOBE STOCK

Živeti dlje, bolje ali oboje? To vprašanje si ljudje postavljamo že od nekdaj. Še posebej tisti, ki s(m)o s svojim poslanstvom tesno povezani z zdravjem.

Življenjska doba Slovencev se je podaljšala za več kot 10 let, vendar brez dobre kakovosti življenja dodatna leta ne pomenijo veliko.

Zaradi bolezni srca in žilja vsako leto umre več kot 17 milijonov ljudi. Čeprav so tudi v Sloveniji te bolezni še vedno eden od vodilnih vzrokov obolevnosti in umrljivosti, pa smo s primarno preventivo zmanjšali umrljivost zaradi njih. Tako ohranimo 700 življenj na leto, še 700 ljudem pa življenje rešimo z zdravljenjem. Med najpogostejše dejavnike tveganja za razvoj bolezni srca in žilja spadata zvišan krvni tlak (hipertenzija) in zvišan holesterol (hiperlipidemija), ki sta pogosto pridruženi stanji. Več kot polovica ljudi ima poleg hipertenzije tudi zvišan holesterol LDL. Stanji sta skupaj še bolj nevarni kot vsako posebej, saj obe povzročata motnje v delovanju žilnih sten, zato se tveganje za bolezni

srca in žilja zelo poveča. Ljudje se pogosto sploh ne zavedajo, kako nevarni sta hipertenzija in hiperlipidemija, zato zdravljenja ne jemljejo dovolj resno. Slabo sodelovanje pri zdravljenju je danes prepoznano kot vodilni vzrok za neustrezen nadzor zvišane krvnega tlaka in holesterola, ki odločilno prispevata k skrb vzbujajoči statistiki bolezni srca in žilja. Žal je še srčni infarkt ali možganska kap prvi dogodek, ki opozori na to stanje.

Ko tiste januarske nedelje nisem mogla narediti televizijskega vklopa iz Dražgoš, ker enostavno nisem mogla niti normalno govoriti niti brati, sem šla domov, dokler me niso prijatelji, sodelavci in hči prepričali, da sem vendarle šla k zdravniku. Od tam naprej je šlo zelo hitro. Z rešilcem v Ljubljano, na nevrološko kliniko, kjer so mi naslednji dan povedali, da me je zadela možganska kap. Sem rekla ok, me je zadela, saj je že marsikoga. Ampak ... Kaj če res ne bom mogla nikoli več govoriti? Kaj bom počela? In sedela sem na bolniški postelji in razmišljala, kaj bom počela naslednjih 15 let, če ne bom mogla več govoriti. Na previsok krvni tlak so me opozorili že približno 30 let prej, vendar temu nisem posvečala pozornosti.

Marjeta Klemenc, novinarka, ki ji je bolezen za vedno spremenila pogled na življenje

HIPERTENZIJA IN HIPERLIPIDEMIJA POVZROČATA OKVARE ŽIL IN ORGANOV

Hipertenzija in hiperlipidemija škodita žilnim stenam v tarčnih organih (srcu, možganih, očeh, ledvicah), saj sprožita vnetne procese, okvaro notranje žilne plasti in aterosklerotične spremembe. Prizadete žile so toge in imajo zoženo svetlino, zaradi česar je krvni pretok oviran, oskrba tkiv s krvjo pa zmanjšana. Posledica je povečana verjetnost za srčno-žilni dogodek, ki je pri številnih bolnikih šele prvi znak bolezenskega dogajanja v telesu.

Dobra novica pa je, da sta oba najbolj ogrožajoča dejavnika tveganja za srčno-žilne zaplete spremenljiva. Z zdravim življenjskim slogom in zdravili, ki znižujejo krvni tlak in holesterol, lahko hipertenzijo in hiperlipidemijo dobro nadziramo, s tem pa zmanjšamo srčno-žilno ogroženost in umrljivost. Zato je pomembno, da so vrednosti krvnega tlaka in holesterola v okviru priporočenih.

krvni tlak, merjen doma	manj kot 135/85 mm Hg
krvni tlak, merjen v ambulantni	manj kot 140/90 mm Hg
holesterol LDL pri ljudeh brez dodatnih dejavnikov tveganja za bolezni srca in žilja	manj kot 3 mmol/l
holesterol LDL pri ljudeh, ki imajo družinske člane z visokim holesterolom LDL	manj kot 2,6 mmol/l
holesterol LDL pri ljudeh, ki so preboleli srčni infarkt, možgansko kap, imajo sladkorno bolezen ali kronično ledvično bolezen ali vstavljene žilne opornice	manj kot 1,8 mmol/l

Običajno učinek dejavnikov tveganja, kot so zvišan krvni tlak, zvišan holesterol in kajenje, presega njihov seštevek, predstavlja lahko celo njihov večkratnik. Zato je treba pri vsakem bolniku oceniti skupno tveganje. Uporabimo lahko enega od sistemov za oceno tveganja, na primer tabelo za oceno srčno-žilne ogroženosti (SCORE). Kadar se pojavita dva ali trije dejavniki tveganja, je ustrezen nadzor še pomembnejši.

prof. dr. Ian M. Graham, FRCPI, FESC, FTCD, finančni sekretar in član odbora Evropskega kardiološkega združenja

Upoštevajte zdravnikove nasvete glede zdravljenja. Redno jemljite predpisana zdravila.

Z dobrim nadzorom lahko preprečimo kar 80 % srčno-žilnih zapletov. Pri tem je zelo pomembno ozaveščanje in izobraževanje bolnikov. Bolnik mora dobro poznati in razumeti svojo bolezen in pomen zdravljenja dejavnikov tveganja – to pa zanj pomeni nov način življenja, nov način dojemanja sveta.

prim. prof. dr. Danica Rotar Pavlič, predsednica Združenja zdravnikov družinske medicine

Preprečevanje razvoja bolezni srca in žilja je eden od največjih zdravstvenih izzivov in ciljev. Tega se zavedamo tudi v Krki, zato so zdravila za te bolezni naše najpomembnejše terapevtsko področje. Svojo ponudbo varnih in učinkovitih zdravil nenehno dopolnjujemo.

V Evropi smo eden od vodilnih proizvajalcev zdravil za zniževanje zvišanega krvnega tlaka in zvišanega holesterola. Našim zdravilom za bolezni srca in žilja vsak dan zaupa že 22 milijonov bolnikov. Da je zdravljenje prilagojeno posamezniku in da je čim bolj enostavno, ponujamo kombinirana zdravila za zniževanje zvišanega krvnega tlaka. Na voljo so v različnih jakostih. Naša najnovejša rešitev so kombinirana zdravila, ki omogočajo sočasno zdravljenje zvišanega krvnega tlaka in zvišanega holesterola z eno samo tableto na dan. Z zmanjšanjem števila tablet lahko pomembno prispevamo k boljšemu zdravljenju.

Mateja Grošelj, namestnica vodje Produktnega marketinga programa Farmaceutika in vodja področja za kardiologijo, Krka, d. d., Novo mesto

Kadar se hipertenzija in hiperlipidemija pojavita sočasno, se negativen učinek na žilno steno stopnjuje, tveganje za bolezni srca in žilja pa več kot podvoji.

Visok krvni tlak in holesterol nevarno ogrožata življenje. Ogrožata tudi vaše življenje?

Preverite. Spremenite. Nadzirajte.

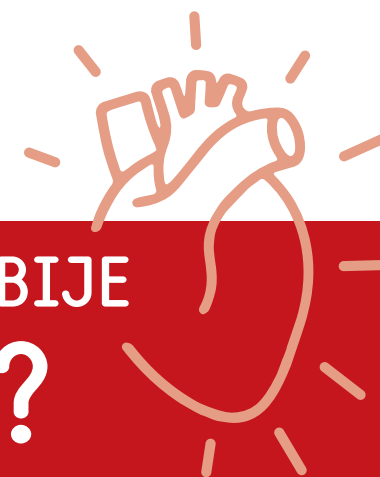
V Krki smo se na izzive zdravljenja hiperlipidemije in hipertenzije odzvali z inovativnimi izdelki, tehnologijami in raziskovalno-razvojnimi pristopi, ki so eden od temeljev naše konkurenčnosti. Razvoj zdravil, ki vsebujejo dve ali več zdravilnih učinkovin, je tehnološko zelo zahteven, še večji izziv pa predstavlja zagotovitev medsebojne stabilnosti učinkovin in hitrosti sproščanja vsake od njih. Ponosni smo, da razvijamo visokokakovostne, varne in učinkovite farmacevtske izdelke po stroškovno in ekološko učinkovitih proizvodnih postopkih.

Zvone Simončič, direktor Razvoja in raziskav zdravil, Krka, d. d., Novo mesto

Ponudbi zdravil za zdravljenje hipertenzije in hiperlipidemije smo dodali **prvo kombinirano tableto rosuvastatina, perindoprila in indapamida v Evropi**. Trojno kombinacijo bomo tržili pod svojo blagovno znamko. Izbrali smo ime Roxiper. Sinergija treh najbolj naprednih učinkovin, združenih v eni tableti, omogoča **sočasen, enostaven in učinkovit nadzor dveh bolezni** ter **ohranjanje zdravih žil**.

ZA KAJ TI BIJE SRCE?

MERI SI KRVNI TLAK IN POMAGAJ SRCU, DA ŠE DOLGO BIJE.

Več na zakajtibijesrce.si

► ANDREJA BARBARIČ ► FOTO: ANDREJ KRIŽ, KRKIN ARHIV

Zdravje je pomembno, vendar na to ob polnih urnikih pogosto pozabimo. Prepričani smo, da se nas nič ne more dotakniti, svoje zmote pa se zavemo šele takrat, ko je zdravje načeto. V Krki si že 65 let prizadevamo, da ljudem z varnimi in učinkovitimi izdelki omogočamo zdravo in kakovostno življenje. Prek najrazličnejših aktivnosti pa jih tudi ozaveščamo o pomenu zdravja in zdravega načina življenja.

VISOK KRVNI TLAK (HIPERTENZIJA) POVZROČI OKOLI 9,4 MILIJONA SMRTI NA LETO

Po podatkih Svetovnega združenja za hipertenzijo ima zvišan krvni tlak že vsak četrty, v Sloveniji pa že skoraj vsak drugi odrasel človek. Glede na rast in staranje prebivalstva lahko pričakujemo, da bo številka še večja.

Visok krvni tlak je eden od najpomembnejših dejavnikov tveganja za nastanek srčno-žilnih in ledvičnih bolezni ter najpogostejši vzrok umrljivosti na svetu. S preventivnimi ukrepi, rednim merjenjem, zavedanjem in ustreznim zdravljenjem pa ga je mogoče preprečiti.

PROJEKT ZA KAJ TI BIJE SRCE?

V Krki smo v sodelovanju z Združenjem za hipertenzijo zasnovali projekt Za kaj ti bije srce?, ki nas ozavešča o pomenu poznavanja vrednosti krvnega tlaka in spodbuja, da si ga merimo tudi doma. Projektu sta se poleg Davida Urankarja in Metke Albreht kot ambasadorja pridružila tudi slovenski pevec in skladatelj Andrej Šifrer ter voditeljica, novinarka in svetovna popotnica Mojca Mavec. Že od sredine maja nas po televiziji, radiu, tiskanih in digitalnih medijih ter družbenih omrežjih spodbujajo k razmisleku, za kaj nam bije srce oziroma kaj nam lepša življenje. Pozivajo nas k merjenju in rednemu spremljanju vrednosti krvnega tlaka ter s tem k skrbi za zdravje in zdravje srca, da bomo lahko v stvareh, ki nas veselijo, še dolgo uživali.

Z željo, da bi ljudje poznali vrednosti svojega krvnega tlaka, se bolj zavedali nevarnosti, ki jih prinaša visok krvni tlak, in ustrezno ukrepali, smo maja ob svetovnem dnevu hipertenzije organizirali meritve krvnega tlaka po zdravstvenih ustanovah in lekarnah. V letošnjem letu je bil projekt zastavljen širše in je javnost ozaveščal o pomenu prepoznavanja in zdravljenja visokega krvnega tlaka. Pri teh prizadevanjih nas že vrsto let podpira Krka, tovarna zdravil iz Novega mesta.

doc. dr. Jana Brguljan Hitij, dr. med., predsednica Združenja za hipertenzijo

Za vsa lepa doživetja in nove horizonte, ki me še čakajo.
MOJCA, voditeljica

Za otroke, vnuke in za še nenapisane pesmi.
ANDREJ, glasbenik

Za otroke, glasbo in delo, ki me še vedno izpolnjuje.
MATJAŽ, podjetnik

Za moje štiri srčke, hribe, mir in ljubezen.
JANJA, mama štirih otrok

Več o projektu in številne koristne informacije, strokovne nasvete in preventivne ukrepe, ki vam bodo v pomoč v skrbi za zdravje in srce, najdete na www.zakajtibijesrce.si.

NAJ VAS BOLEČINA V NOGAH NE USTAVI NA VAŠI POTI. UKREPAJTE ZDAJ!

► ANDREJA BARBARIČ ► FOTO: ADOBE STOCK, KRKIN ARHIV, ANDREJ KRIŽ

Ali pri svojem delu veliko stojite? Ali pa ure in ure sedite, morda celo s prekrižanimi nogami? Ste pridobili nekaj kilogramov? Potem tudi vi spadate med kandidate za kronično vensko bolezen, za katero danes trpi 8 od 10 odraslih prebivalcev sveta.*

Konec kratkih kril in oblek, konec kratkih hlač. Nekako tako razmišljajo ljudje, ko na nogah opazijo prve znake kronične venske bolezni. Pomembno pa se je zavedati, da gre za bolezen in ne le za neprijetno estetsko težavo.

KAJ SE PRI KRONIČNI VENSKI BOLEZNI DOGAJA V ŽILAH?

Normalen pretok krvi v spodnjem delu nog je odločilnega pomena za ohranjanje zdravih ven. Če venske zaklopke in stene oslabijo, se zaklopke ne morejo tesno zapreti. Kri zateka navzdol, zastaja in se kopiči v spodnjem delu nog. Zato se venske stene razširijo in plazma začne prodirati v okolna tkiva, kar povzroči oteklino.

DEJAVNIKI TVEGANJA ZA NASTANEK KRONIČNE VENSKE BOLEZNI

Na nastanek kronične venske bolezni najbolj vplivajo družinska obremenjenost, starost, debelost in spol (pri ženskah je tveganje večje). Ne glede na vzrok bolezni je eden od najkoristnejših preventivnih ukrepov redno gibanje, zlasti hoja. Telesna dejavnost je za zdravje ven koristna v vseh starostnih obdobjih.

Ostali dejavniki tveganja

- dolgotrajno stanje ali sedenje
- nosečnost
- premalo gibanja
- kajenje
- vročina

ZDRAVLJENJE JE TREBA ZAČETI ČIM PREJ, ŽE OB PRVIH SIMPTOMIH

Kronična venska bolezen je napredujoča bolezen, zato jo je treba čim prej zdraviti, saj lahko precej poslabša kakovost življenja. Huda bolečina in občutek težkih nog počasi povečata čustveno nelagodje ter zmanjšata telesno sposobnost in mobilnost.

Dobra komunikacija med farmacevtom in bolnikom je ključnega pomena pri svetovanju, zato se vedno najprej pozanimamo, kako dolgo že trajajo težave in kakšne vrste so, da lahko ocenimo resnost bolezni. Povprašamo tudi o družinski anamnezi, morebitnih že predpisanih zdravilih ter tudi o načinu posameznikovega dela in življenja. Če povzamem običajne pogovore, povezane s kronično vensko boleznijo, lahko rečem, da posameznike večinoma najbolj motijo občutek težkih nog, bolečina v nogah med hojo ali v mirovanju, otekanje gležnjev, nočni krči v nogah, občutek mrzlih ali pekočih nog in neprijetna izkušnja z nemirnimi nogami, ki se pojavi predvsem v večernih urah. Spomladi, ko se vreme izboljša in ozračje malo ogreje, opažamo povečano povpraševanje po venoaktivnih zdravilih, ki zmanjšujejo vnetje in prepustnost kapilar ter povečujejo tonus ven, zaradi česar so prva izbira pri svetovanju bolnikom.

* Rabe E, et al. Epidemiology of chronic venous disorders in geographically diverse populations: results from the Vein Consult Program. Int Angiol. 2012; 31: 105–15.

9 PREPROSTIH VAJ ZA LAHKOTEN KORAK

1. VAJA

Noge držite skupaj, dvignite se na prste, nato pete počasi spustite na tla. Ponovite 20-krat.

2. VAJA

Stopite na debelo knjigo in se dvignite na prste. Noge držite skupaj, nato pete počasi spustite na tla. Ponovite 20-krat.

3. VAJA

Stojte na prstih in naredite nekaj korakov. Po krajšem odmoru ponovite.

4. VAJA

Naredite nekaj korakov po petah. Po krajšem odmoru ponovite.

5. VAJA

Stojte pokončno, stopala naj bodo v širini bokov. Pete izmenično dvigujete s tal, zadržite in nato spustite na tla. Z vsako nogo ponovite 10-krat.

6. VAJA

Hodite po prostoru in koleno vsa-kič dvignite pod pravim kotom. Vaja bo še učinkovitejša, če se z nogo, na kateri stojite, dvignete na prste. Naredite nekaj korakov, nato počivajte in ponovite.

7. VAJA

Ulezite se na hrbet in roke položite pod križ za podporo. Noge dvigujte v obliki škarjic. Ponovite 10- do 15-krat.

8. VAJA

Ulezite se na hrbet in roke položite pod križ za podporo. 30 sekund krožite po zraku, kot bi vozili kolo. Ponavljajte, dokler se počutite udobno.

9. VAJA

Ulezite se na hrbet in roke položite pod križ za podporo. Noge z rahlo pokrčenimi koleno izmenično dvigajte in spuščajte. Z vsako nogo ponovite 10-krat.

Kako zelo pomembno je, da smo pozorni na značilne simptome in znake, poudarja tudi farmacevtka **Alenka Koritnik Dular, mag. farm.**, iz Lekarne na Vidmu v Krškem. Pri vsakdanjem delu ugotavlja, da ljudje prvi nasvet poiščejo v lekarni in težave zaupajo farmacevtu.

NAČINOV ZDRAVLJENJA JE VEČ

Če simptomi ne povzročajo resnejših težav, so primerni telesna dejavnost, dvignjen položaj nog in uporaba elastičnih kompresijskih nogavic. Venoaktivna zdravila je koristno jemati pri vseh stopnjah kronične venske bolezni. Povečajo napetost ven ter zavirajo vnetne procese v venskih zaklopkah in stenah. Vplivajo tudi na prepustnost kapilar ter tako varujejo mikroobtok in zmanjšajo nevarnost nastanka otekline. Med venoaktivna zdravila spada Flebaven, ki vsebuje mikronizirani diosmin naravnega izvora. Olajša bolečino v nogah, zmanjša občutek težkih nog in njihovo otekanje. Na voljo je v obliki filmsko obloženih tablet po 500 mg in v obliki tablet po 1000 mg. Flebaven 1000 mg z eno tableto na dan omogoča cenovno dostopnejše zdravljenje.

UKREPAJTE ZDAJ!
PREPREČITE NAPREDOVANJE KRONIČNE VENSKE BOLEZNI.

BOLEČINI PRAVOČASNO RECITE NE!

► ANDREJA BARBARIČ ► FOTO: ADOBE STOCK, KRKIN ARHIV

Beseda NE vpliva na naše telesno in duševno zdravje. In to bolj, kot si mogoče mislimo. Zakaj torej nekaterim situacijam v življenju brez slabe vesti ne rečemo NE? Tudi bolečini.

Razlogov je več. Med njimi je zagotovo prepričanje, da nekaj bolečine lahko prenesemo. Pri tem pa se ne zavedamo, da dolgotrajna bolečina škoduje zdravju, otežuje vsakodnevna opravila in slabša kakovost življenja, zato je zelo pomembno, da jo čim prej začnemo lajšati.

Izsledki raziskave (1) v Sloveniji so pokazali, da le 20 % ljudi protibolečinsko zdravilo vzame takoj, ko začutijo bolečino. Ostali čakajo, da bolečina mine, ali pa si pomagajo z drugimi ukrepi (npr. z gibanjem, svežim zrakom). Ne zavedajo se, da bolečina lahko postane neznosna, če odlašajo z lajšanjem.

ZA LAJŠANJE BOLEČINE SO NA VOLJO ZDRAVILA Z RAZLIČNIM DELOVANJEM

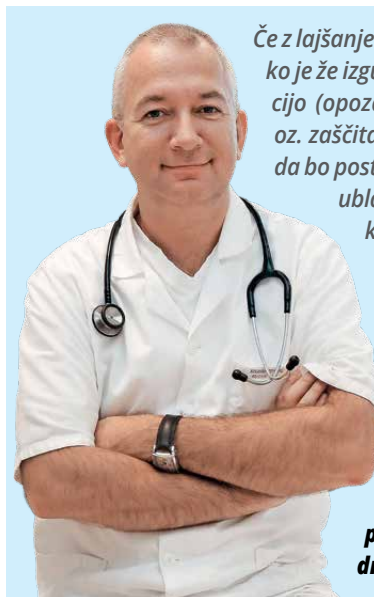
Protibolečinska zdravila učinkovito lajšajo bolečino, nekatera pa poleg tega zavirajo nastanek vnetja. Če je vzrok za bolečino vnetna reakcija, torej zdravijo tudi vzrok, kar je njihova prednost. V to skupino zdravil spada Nalgesin® S, ki ima dve prednosti – hiter učinek, saj učinkuje že v 15 minutah (2), in dolgotrajno delovanje, saj deluje do 12 ur (3). Primeren je za lajšanje glavobola in migrene, bolečine v mišicah, sklepih in hrbtenici, zobobola in menstrualne bolečine.

1. IPSOS, Poročilo kvantitativne raziskave Nalgesin, Slovenija, Slovaška, 2016.
2. Sevelius H et al. Bioavailability of Naproxen Sodium and Its Relationship to Clinical Analgesic Effects. Br J Clin Pharmacol 1980; 10: 259-63.
3. Povzetek glavnih značilnosti zdravila Nalgesin S.

Ali ste vedeli?

Angleška beseda za bolečino (pain) izvira iz latinske besede poena, kar pomeni kazen. Bolečina, pa naj bo telesna ali duševna, izčrpava naše telo, prevzame naše misli in lahko spremeni nas in naše življenje. Ko jo občutimo, lahko razmišljamo samo o tem, kdaj bo minila in kako bi jo premagali.

Če z lajšanjem bolečine odlašamo tudi po tem, ko je že izgubila svojo biološko zaščitno funkcijo (opozarjanje na bolezensko dogajanje oz. zaščita pred zunanjimi vplivi), tvegamo, da bo postala še močnejša in jo bo zato težje ublažiti. Nekateri menijo, da jim bo jakost bolečine sporočila, kako hudo je z njimi, zato raje ne vzamejo zdravila, dokler le zdržijo brez njega. Zaradi takšnega razmišljanja bolnik po nepotrebnem prenaša bolečino. Če se da odpraviti vzrok zanjo, je to seveda treba storiti. Če to ni možno, pa je treba odpraviti bolečino.

prim. dr. Aleksander Stepanović,
dr. med., specialist splošne medicine

ZDRAVO SOBIVANJE S HIŠNIMI LJUBLJENČKI

► ANDREJA BARBARIČ ► FOTO: ADOBE STOCK

Poleti več časa preživimo zunaj in s svojimi hišnimi ljubljenci uživamo na izletih in piknikih. Včasih opazimo, da se naš ljubljeneček kar naprej praska. Večina lastnikov hitro sklepa, da gre za alergijsko reakcijo, saj imamo podobne težave tudi ljudje. Vendar pa se pogosto motijo, ko za srbenje krivijo hrano. Alergijske reakcije na hrano so namreč pri živalih precej redke, prizadenejo le do 10 % živali.

BOLHE NA MOJEM KOSMATINCU? NIKAKOR!

Prepričanje, da je njihov dom čist, je naslednja zmota številnih lastnikov. Bolhe niso znak umazanije, ampak žal daleč najbolj razširjen zajedavec, ki ljubi pse in mačke. S problemom bolhavosti se sreča večina lastnikov. Če do tega pride tudi v vašem domu, si ne zatiskajte oči in čim hitreje ukrepajte. Bolhe si za večjo sposobnost preživetja ustvarijo zelo številčno družino, ki jo naselijo v skritih kotičkih vašega doma (v režah parketa, preprogah).

POPOLNO OZDRAVITEV ŽIVALI JE TEŽKO DOSEČI

Če ste se tudi vi znašli v opisani situaciji, vam svetujemo obilo potrpežljivosti in uporabo zdravila, ki deluje na odrasle bolhe in njihove razvojne oblike. Tako zdravilo je Krkin Fypryst Combo. Obvezno je tudi mehansko čiščenje bivanjskega okolja (sesanje, pranje, uporaba insekticidnega sredstva).

Vse o bolhah in drugih najpogostejših zajedavcih, za katere vam Krka ponuja učinkovite rešitve, preberite na Krkini spletni strani www.oduhljadorepa.com.

Težavam zaradi bolh in klosov se lahko izognete, če vse leto vsak mesec uporabljate ustrezno preventivo. **Fypryst Combo** je zdravilo v obliki kožnega nanosa v praktični pipeti, ki omogoča enostaven in varen nanos.

Bolečina je nadloga.

Obvladajte jo, preden postane neznosna.

Učinkuje v
15 minutah (1)
in deluje do 12 ur (2).

Nalgesin® S. Hitro opravi z bolečino.

1. Sevelius H et al. Bioavailability of Naproxen Sodium and Its Relationship to Clinical Analgesic Effects. Br J Clin Pharmacol 1980; 10: 259-63.
2. Povzetek glavnih značilnosti zdravila Nalgesin S.

www.nalgesin.si

KRKA

FYPRYST®
combo
Učinkovit proti

Ataxxa®
Učinkovita proti

NE UPORABITE ZA ZDRAVLJENJE MAČK.

S kombinacijo Krkinih izdelkov do učinkovite zaščite pred zajedavci.

Dehinel® Plus
flavours
Učinkovit proti

Dehinel®
Učinkovit proti

KRKA

Pred uporabo natančno preberite navodilo! O tveganju in neželenih učinkih se posvetujte z veterinarjem ali s farmacevtom.

PET SPOZNANJ OB PROGRAMU SLIMFIT V TERMAH ŠMARJEŠKE TOPLICE ALI ...

KAKO JE SlimFit ZAME POSTAL CuteFit

► TANJA BRICELJ ► FOTO: ARHIV TERM KRKA

Vzeti si čas zase ni vedno lahko. Pri tem pa lahko zelo pomaga program SlimFit v Termah Šmarješke Toplice.

Že petnajst let delujem kot samostojna podjetnica in sem mama radovedni 10-letnici v enostarševski družini. Kot marsikomu se je tudi meni v neki točki življenja nagradilo cel kup okoliščin, ki sem jim morala dati prednost pred seboj. Ali pa se mi je tako vsaj zdelo. Medtem ko sem skrbela za delo, pridobivanje novih poslov in za preživetje ter za vzgojo in gospodinjstvo, so se mi kilogrami vztrajno nabirali. Časa za šport ni bilo, veliko pa je bilo nenehnega stresa. Vsakodnevne zahteve sicer dokaj dobro rešujem, razen skrbi zase, za svoje zdravje in svoje telo. Pogled na tehtnico je to zelo jasno kazal. In prišel je čas za spremembo življenjskih navad.

VZEMI SI ČAS ZASE – VEDNO ZNOVA

Ko sem na družabnih medijih zagledala razpis za sodelovanje v programu SlimFit, sem se hipoma odločila: »Zdaj je čas zame!« Do odločitve, ki lahko vse spremeni, pride včasih v trenutku, vendar pa zgolj ena odločitev ni dovolj. Sploh pa ne pri hujšanju. Pri tem se je treba vsak dan odločiti za zdravo prehrano in šport in ta čas zase vključiti v svoj življenjski ritem. **Vedno znova.** Za začetek je odlično, če si namenimo več časa v kosu. Meni je teden v Šmarjeških Toplicah omogočil, da sem v kratkem času izkusila koristi gibanja, zdrave prehrane in sproščanja. Samo en teden, pa taka sprememba v lahkotnosti gibanja, sproščenosti in vitalnosti!

»Glavni cilj niso številke na tehtnici, ampak dobro počutje,« pravi Tanja Bricelj, ki je program SlimFit preimenovala kar v CuteFit.

Sem ena od dveh srečnežev, ki sta bila na razpisu Term Krka izbrana za sodelovanje v programu SlimFit. Matjaž in Metka sta v Šmarjeških Toplicah »prebijala led« en teden pred mano. Ko smo se ob njunem odhodu in mojem prihodu srečali na recepciji hotela Vitarium, sta bila videti naravnost sijoča. »Upam, da bo takole tudi z mano,« sem pomislila, ko smo si stisnili roke.

OPREMITI SE Z ZNANJEM IN IMETI PODPORO

Program SlimFit vključuje pregled pri zdravniku, EKG, meritve na sodobnih napravah, prehransko svetovanje, delo z osebnim trenerjem ter podporo na vseh ravneh: pri gibanju, prehrani, regeneraciji in sproščanju. SlimFit zato ni samo shujševalni program, ampak bi ga svetovala vsakemu, ki želi o svojem telesu izvedeti več in temu prilagoditi svoj življenjski slog.

GIBANJE JE PRAZNOVANJE TEGA, KAR ZMORE TELO

Rezultati meritev in nasveti strokovnjakov so mi omogočili boljši vpogled v delovanje mojega telesa. Tako sem spoznala, da je moje okostje močnejše od običajnega ženskega okostja, da je moj bazalni metabolizem dokaj hiter in da moje telo dokaj dobro prenaša telesne obremenitve. Opozorili so me tudi na nevarno visceralno maščobo in pomanjkljivo hidriranost. To mi je dalo odlično spodbudo, da sem se zavzelo vrgla v vse športne aktivnosti. Jutranja vodna aerobika je uvod v dan, na kakršnega se zlahka navadiš. Ko se s kardiotreninga odpravljaj na pilates in vmes zamenjaš preznojeno majico, veš, da se z vsako kapljico potu iz tebe odplavljajo posledice vsakodnevnega 8-urnega sedenja za računalnikom. Res si nisem mislila, da mi bo lahkotna hoja navkreber že po sedmih dneh pokazala, kaj vse zmore moje telo.

NAGRADITI SE, A NE S HRANO

Roko na srce – hrana je bila vseh sedem dni odlična. Čudovito sestavljeni zdravi obroki, v katerih je bilo vse, kar je značilno za krožnik *master chef*: lepe postavitve, množica barv, nekaj hrustljavega, nekaj za svežino, različne strukture ... Tudi zdrave sladice niso manjkale. V tem tednu pa sem se tudi naučila, da ni treba, da je hrana nagrada ali tolažba. Zame je bila nagrada jutranje plavanje v zunanjem bazenu, ko sem s globoko vdihnila svež zrak in poslušala ščebetanje ptic. Nagrada je bil

sprehod pred zajtrkom in popoldansko opazovanje želv, ki se sončijo ob termalnem jezercu. Nagradila sem se s terapevtsko masažo in kopeljo, predvsem pa s časom zase.

IMETI REALNA PRIČAKOVANJA

Moji cilji ob prihodu v Šmarješke Toplice niso bili povezani s številkami na tehtnici, ampak sem si stvar zamislila nekoliko drugače. Želela sem vzpostaviti reden ritem prehranjevanja, se naučiti odmerjati prave količine hrane, se »razsladkoriti« in se športno aktivirati. **Vse to sem tudi dosegla.** To, da so meritve po sedmih dneh pokazale 1,3 kilograma maščobe manj, je zgolj posledica naštetega. Idealno bi bilo, če bi mi uspelo iz življenja črtati tudi stres, a to še pride na vrsto.

Za 46-letno samostojno podjetnico, ki večino časa presedi za računalnikom, je bila vključitev športa v dnevno rutino velik izziv.

Zavedam se, da se nič ne zgodi čez noč in da je sprememba življenjskih navad dolgotrajen proces. Od svojega telesa ne morem pričakovati, da bo nenadoma vitko kot breza. Zato sem program SlimFit preimenovala v CuteFit. Kajti biti »luštna in fit« – to mi daje spodbudo tudi za naprej.

SlimFit v Termah Šmarješke Toplice

Več informacij o programu in cenah:
booking@terme-krka.eu
08 205 03 10
www.terme-krka.si

NOVO v letu 2019: Balnea Fun v Termah Dolenjske Toplice

ZA OTROKE – MAJHNE, VELIKE IN TISTE PO SRCU

► JANA KOVAČIČ PETROVIČ ► FOTO: ARHIV TERM KRKA

»Vesolja in zabave ni nikoli preveč, dajmo, ponudimo ju še več!« smo si rekli, ko smo prebirali predloge in želje gostov in obiskovalcev Term Dolenjske Toplice. Naglo smo se lotili dela in tako je ponudba Balneinega kopališča že letos še bolj privlačna za družine in vse, ki so željni vodnih igrarij in zabave.

Na letnem kopališču Wellness centra Balnea so zrastle tobogani, ob njih pa nov termalni bazen.

Ljubitelji adrenalinskih in vodnih dogodivščin se v teh dneh že veselijo štirih novih toboganov.

Zvezdna steza (72 m) je vodni tobogan z vmesnim panoramskim oknom. Ponuja dolgo dinamično avanturo v temi z učinki zvezdnatega neba.

Kamikaza (29 m) je hitra strma drča z vmesnim gribom za ljubitelje hitrosti in vetra v laseh.

Grom (29 m) je hiter vodni tobogan zaprtega tipa, ki se konča z veličastnim skokom v termalni bazen.

Twister (59 m) je širši vodni tobogan z mehko drsno ploskvijo, po kateri se lahko spustite z raftom. Na koncu tega vznemirljivega ovinkastega potovanja v neznano poletite v termalni bazen.

Zaradi čistoče, urejenosti in kakovostne termalne vode spada kopališče Wellness centra Balnea med zelo priljubljena slovenska kopališča.

Tobogani so namenjeni kopalcem, ki so visoki več kot 1,30 metra. Predšolski otroci pa bodo lahko uživali na že dobro znani gusarski ladji in v notranjem bazenu, kjer smo zanje uredili plezalno steno.

Tobogani in pristajalni bazen so ločeni od glavnega bazena in diskretno umaknjeni v zelenje za kopališko restavracijo. Veseli živčav tako ne moti kopalcev ob zunanjem termalnem bazenu. Še naprej bodo lahko mirno uživali v kopanju in na ležalnikih lovili sončne žarke.

V sklopu kopališča so gostom na voljo notranji termalni bazen in dva zunanja bazena z vodnimi in zračnimi masažami, masažni bazeni, gejzirji in slapovi. V mirnih kotičkih je poskrbljeno za zasebnost, počitek in varno sončenje.

Poletje v Termah Dolenjske Toplice

Več informacij o počitniških programih, cenah in poletnih ugodnostih:
booking@terme-krka.si
08 205 03 10
www.terme-krka.si

Flebaven®

mikronizirani diosmin
filmsko obložene tablete, 500 mg
tablete, 1000 mg

LAHKOTEN KORAK ZA ZDRAVE VENE

UKREPAJTE ZDAJ!

Naj vas bolečine v nogah
ne ustavijo na vaši poti.
Preprečite napredovanje
kronične venske bolezni.

Flebaven z eno tableto na dan:

- olajša bolečine v nogah,
- zmanjša občutek težkih nog in njihovo otekanje,
- omogoča cenovno dostopnejše zdravljenje.

www.flebaven.si

 KRKA

Pred uporabo natančno preberite navodilo!
O tveganju in neželenih učinkih se posvetujte z zdravnikom ali s farmacevtom.